

HIU KOGUJA 5 (21) 1994

INFOLEHT KOLLEKTSIONÄÄRIDELE

Ilmub 6 korda aastas.

Uued postmargid

23. 08. ilmusid mitüigile uued, eesti rahvariете seeria 2 esimest marki. 073-07-1994 Jämaja, («Eesti Rahvarõivad», Tallinn, 1981 põhjal on seelik küll Anseküla), rahvariетega ja 074-07-1994 Mustjala rahvariides neuga. Molema margi no-minaal on 1 kroon. Margid on ka-vandanud kunstnik M. Kaarna. Perforatsioon 14:14. Ofsettrükk. Ti-raaž 2 000 000. Trükikoda: Vaba Maa.

Koos markide ja FDC-ga ilmusid müüki ka 2 meeldivat maksimum-kaartii.

20. 09. on 4-kroonise Kuressaare linnuse kujutisega postmargi 075-07-1994 ilmunispäev. Kujunda-nud Jaan Saar. Perforatsioon 14:14. Ofsettrükk. Tiraaz 4 000 000. Trükk: Vaba Maa.

Kuressaare linnus on ainus ter-vikuna säilinud keskaegne kaitse-ehitis Eestis. Kirjalikes ürikuis mai-nitakse seda esmakordselt 1381. aastal, kui üht Saare-Lääne piir-konna keskust. Linnuse ehituse algust dateeritakse umbes aastale 1260.

1994. a. postmarkide programmi järgi on tänavu tulemas veel 1,70 kr — 75. a. Kunstimuuseumi (27. 09), 1 kr — ÜRO Pereasta (18. 10.) ja 1- ja 2-kroonised jõulumargid (15. 11.).

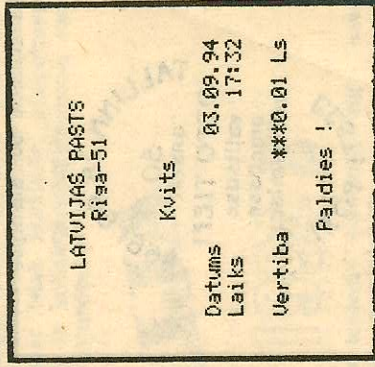
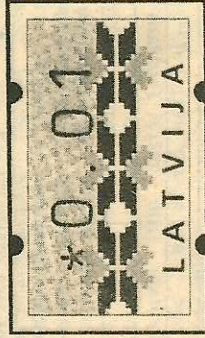

Automaadimargid ka Lätis

Mai algul leidsin kirjakaunist ke-na FDC Läti automaadimargiga. Alles paar kuud hiljem võis soo-mekeelsest ajakirjast lugeda, et Läti ja Leedu on otsustanud kasu-tusele võtta margiautomaadid. Lä-ti olevat juba kätte saanud kuus Klüssendorff-automaati.

Asja oli mul omal võimalus käia asja kontrollimas. Käigus on viis automaati, neist üks Daugavpilsis, üks Liepajas ja kolm Riias: post-kontoreis nr. 47, 50 ja 51. Kõigil neil oli esimeseks kasutuspäevaks 3. 05. 94.

Postkontoris nr. 51 (asukohaga vanalinnas) oli võimalus tellida au-tomaadimarke väärtusega 1 santiimist kuni 99,99-ni. Soovi korral võis saada ka kviitungi. Kas kõigi peale kokku või igaühe kohta eraldi.

Automaadimargid on tõesti val-lutamas maailma ja pole sugugi ime, et Michel lasi tänavu välja automaadimarkide ktaaloogi Michel/AUTOMATENMARKEN—SPEZIAL 1994. (176 lk. DM 32.—).

Kataloogi järgi lasti esimene au-tomaadimark välja Prantsusmaal 1. 03. 1969. a. Automaadimargid olid kataloogi ilmumise ajaks kasutusel 41 maal.

Järgmisel päeval peapostkontoris (nr. 50, asukohaga vaksali juures) ei antud aga väiksemat, kui 3 san-tiimi (madalaim postitariif — post-kaart kodumaale) väärtusega — sellised olevat reeglid. Piltidel nae-te 001-santimilist (mittelubatud) marki, tema kohta välja antud kviitungit (p/k nr. 51) ja 003-san-tiimilist (p/k nr. 50) automaadi-marki.

Uued eritemplid

Suve lõpul oli kasutusel mitu uut eritemplit. 31. augustil tuli «ette-teatamata». «Teise Maailmasõja sümbolne lõpp ja Vene Föderatsiooni vägede lahkumine Eestist» (ilma spetsiaaliümbrikuta).

EESTI POST • TALLINN 31.08.1994

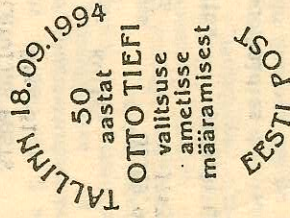
Teise Maailmasõja sümbolne lõpp ja

Vene Föderatsiooni vägede lahkumine
Eestist

Napilt üle nädala ja kasutusele jõudis 08. 09. «Tallinna Lihatsunfti (pro Lihunike Tsunfti?) skraa 600. aastapäev» ning 10 päeva hiljem,

18. 09. Otto Tiefi valitsuse ametisemääramise 50. aastapäev.

Taas ilmus «Efi»

Efi nr. 1/1994. Peale vaheaga on jälle jalad alla saanud EFL-i häälekandja «Efi». Ajakirjast leiame Finlandia 95 erieeskirjad. Registreerimiskaartide näituse toimkonnale esitamise tähtaeg on 20. september 1994.

Kolmel leheküljel on ära toodud margivihiku «Mare Balticum» süsteemaatika ja samapalju ruumi võtavad uued Eesti postmargid.

Ants Tagel kirjutab veel postmargipaberist ja Senno postiaagentuurist.

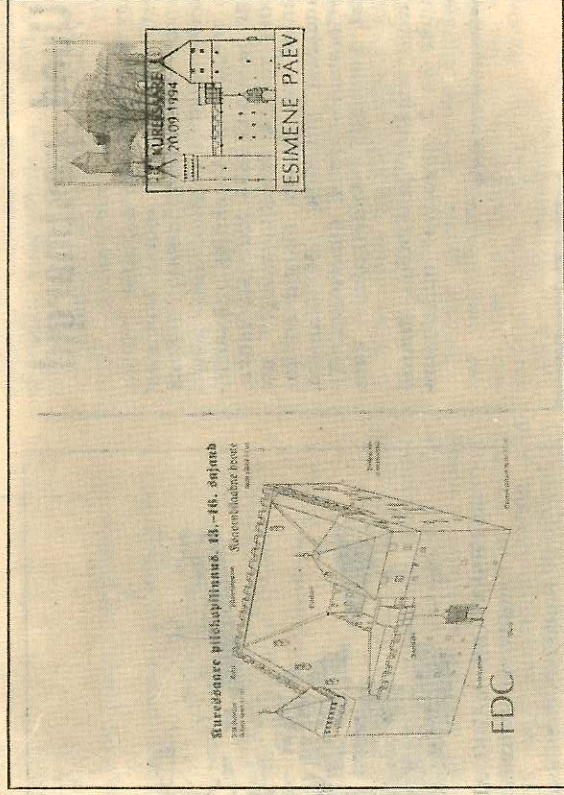
Veel tuleb juttu esimese päeva ümbrikest (R.-K. Loide), markide nimiväärtusest ja margi ilmumisaastast (A. Pärlist) ning Filateelia-näitusest «Mare Balticum '93» (R.-K. Loide).

Infoleht on trükitud Kärkla trükkikojas.

«Hiu Ruut '94» Kärklas, 25. 11. «Filateelianäitus «Postipoisi paunast» Tallinnas ning 01. 12. «75 aastat emakeelset Tartu Ülikooli» Tartus.

Sügisestest eritemplitest viimase-na on kasutusel. 24. septembril Charles Leroi.x viimase lennu 105. aastapäev.

Aasta lõpule on jäänud vaid 3 eritemplit. 13. 11. «Filateelianäitus

Piiskopilinnuse margi FDC.

Lätis filateelia abonentkaart!

Läti on postmarkide müügi lahendanud selliselt, nagu see läanes juba aastakümneid tavaks on. Igast postkontorist võib tasuta saada abonementkaardi plangi, kuhu lisaks tellija poolt täidetavale aadressiridadele on ära trükitud kõigi Läti Postis müügilolevate postmarkide ja muude filateeliamaterialide hinnad ja nimetused. Viimatinimetatute hulgas olid Läti FDC-d, eritempliga ümbrikud ja kirjutajale üllatuseks ka eesti, leedu ja isegi soome margid.

Soovija täidab abonemendi, määr-gib soovitud sarjad ja vastavalt kaardil märgitud hindadele paneb kaardi posti koos samasummalise rahakaardiga müügikeskuse aadressil.

Tellitud (ja kinnimakstud) filateriaal saadetakse tellijale koju ilma saatekuludeta — ametpostina. Lähine, kuid kliendile väga sobiv lahendus.

Jääme ootama abonementkaardi peatset jõudmist Eestimaale.

LATVIJAS PASTS Brīvības bulvāris 21,

Rīga PDP LV-1000, tel. 213837,

fax 331920, telex 161176 POST

Norēķinu rēķina Nr. 017701274 Latvijas

Zemes banka, kods 31001795.

ABONENTA NR.

VARDS

UZVARDS

IELA

PILSETA

RAJONS

PASTA INDEKSS

Produkcija	Nosaukums	Kods	Cena Ls	Daudzums	Summa Ls
Pastmarkas	Evalds Valters (I)	M68	0,15	**	**
	Ziņas Olimpiādas spēles (I+bloks) «Lillehammer» '94»	M69-M73	3,30	○	○

Eesti maksumargid II

Kohtumargid

Tempelmarkide kõrval olid kohtumargid teiseks üleriklikult kasutusel olnud maksumarkide liigiks. Kuni tsariaja lõpuni olid ka Baltimaades kasutusel Vene riigi kohtumargid. Kas ja millisel moel neid ka Eesti iseseisvusaaja algusaastail kasutati, ei ole tänaseni veel selge. Seni ei ole autor sellist dokumentaalset materjali leidnud. Ajavahemik 1918–1924 on samas piisavalt pikk, et vajadus ennast tunda annaks. Tõenäoliselt kasutati kohtumarkide asemel tavalisi tempelmarke, millest on ka näiteid.

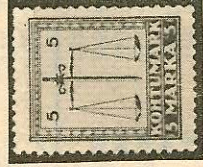
Kohtumargid anti välja 1924. a. 7. novembril, mil ilmusid margad nominaaliga 5 marki. Margid olid perforeeritud, suurusega 16x20 mm.

K-1 1 mark kollane

K-2 5 marka sinine

K-3 25 marka punane

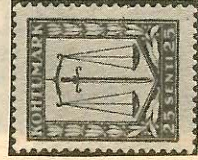

K-4 100 marka roheline/sinine

K-5 500 marka pruun

Kroonisüsteemile üleminekul kasutati edasi vanu nominaale ja alles 1931. aastal ilmusid uued nominaalid 25 senti (15. 11. 31.) ja 1 kroon (12. 02. 31.) analoogselt joonisega.

K-6 25 senti punane

K-7 1 kroon roheline/helesinine

1940.—41. a. NL okupatsioon ei

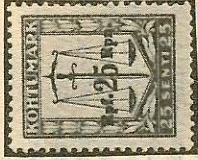
toonud kohtumarkide osas midagi uut. Seevastu küllaltki operatiivselt ilmusid Saksa okupatsiooniga seadnud ületrikiga margid. Juba 1941. a. algusest on olemas dokumente ületrikiga kohtumarkidega. Ületriki tekst on analoogne tempelmarkide omaga. Puudub endise väärtuse kustutuseks kasutatud tärnirida. Uus väärtus on trükitud markide keskele. Trükitähtedest v. a. 5 Rpf. (5 marka), kus ületrikiks on kasutatud punast värvi.

K-8 1 Rpf./1 mark

K-9 5 Rpf./5 marka

K-10 25 Rpf./25 senti

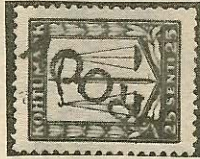

K-11 1 Rmk./1 kroon

K-12 5 Rmk./500 marka

Kohtumarkidel olid olemas ka näidis/«proov» variandid, mis olid tavaliste kohtumarkide ületembeldusteks «PROOV» templiga. Autori poolt on registreeritud 3 erinevat varianti, sealhulgas iga variant oli erineva suurusega ja teostatud erineva värviga (vastavalt: mustjasimine, lilla ja punane).

JAAN OTSASON

Siit nurgast ja sealt nurgast

Eelmises lehes teatasime tempelmarkide kasutamise lõpetamisest Soomes. Nüüd on aga tulnud lisa maksumarkidele. Autodele kehtestatud kasutuskasu tarbeks on valmistanud eriline kasutusmaksu-mark. Margid kinnitatakse tuuleklaasi siseküljele.

Marke on kahte tüüpi: 300 mk autodele, mis on registreeritud enne 1994. aastat ja 500 mk tänavu registreeritud autodele. Samalaadseid makse ja maksumärke on Soomes kasutatud ka 1950.—1960. aastail ning 1976. aastal.

×

Vastuvõetud tubakaaktsiisi seaduse kohaselt hakatakse aktsiisimaksu rakendada maksumarkide abil. Seadus hakkab kehtima 1. jaanuarist 1995. a.

Maksumärgid peavad selleks kuupäevaks olema kõigil müügiloleval tubakatoodete pakendil.

Aktsiisimaks (maksumärgi nominaal) kodumaise toodangu puhul on 50 senti ilma filtrita ja 1 kroon filtriga sigarettide korral. Importtoodete maksumärgid on nominaaliga 3 krooni.

×

Tänavu sügisel ilmus pärast 16-aastast vaheaga müügile Micheli Ida-Euroopa tervikasijade kataloog. Kas kataloog hõlmab ka kõik NSVL-i piltimüürikud ja Balti riikide ületembeldus-tervikasjad, ei oska me veel öelda. Palju huvitavat, eriti hindade osas, on seal aga kindlasti olemas.

×

Sõulis toimunud filateliaa maailmanäitusel käis 550 tuhat külalast. Pealtnägijate sõnul oli näitus fantastiline. Näituse ajal koos istunud FIP-i kongress võitis viimase Balti riigina Läti FIP-i liikmeks.

×

Mare Balticum 1995 toimub Ahvenamaal Maarianhaminas 19.—25. septembrini 1995. a. Näituse korraldajaks on Ahvenamaa Filatelistide Liit ja kogusid võetakse vastu kõigist Läänemere ümbritsevaist riikidest.

×

Abophilis kirjutab Pekka Kaitila, et Aboex näituse žürii arvates ei tohiks näitusekogusse panna endale saadetud postisaadetisi.

— ○ —

Soome post sai möödunud aastal kasumit 261 miljonit marka. Aastavarem oli kasumi summa 241 miljonit.

Sigareti- (paberossi-) kaardid II

«Panorama» seeriad on ilmunud kahe erineva tagakülje tekstiga. Pildipool on trükitud pruuni, tekst tagaküljel sinise värviga. Trükkijaks Tall. Eesti Kirj. Üh. Offsettrükk.

Mõlemad «Panorama» sarjad on nummerdatud ja nende pildipooled on numbritele vastavalt samad. Seni on autori poolt fikseeritud 7-realise (tagakülje) tekstiga sarjast 144 ja 4-realise tekstiga sarjast 72 numbrit.

«PANORAMA» PABEROSSIKAARTIDE LOETELU

1. Mary Pikford
2. Ossi Oswald
3. Mia May
4. Maria Corda
5. Liane Haid
6. Claire Rommer
7. Xenia Desni
8. Käthe Dorsch
9. Liane Haid
(kübaraga)
10. Alice Terry
11. Pola Negri
12. Ressel Orla
13. Olga v. Belaieff
14. Pola Negri (sul-
gedest «parjaga»)
15. Maria Zelenka
16. Napierkowska
17. Anna Pawlowa
18. Erna Morena
19. Diana Carenne
20. Alice Hechy
21. Agnes Esterhazy
22. Agnes Esterhazy
(mantlis)
23. Elisabeth Bergner
24. Margarete Schön
25. Mary Astor
26. L. Hall-Davis
27. Eleanor Boardman
28. Eva May
29. Hanni Weisse
30. Ruth Weyher
31. Fern Andra
32. Lia Mara
33. Jenny Jugo
(muhviga)
34. Lia Mara
35. Lya de Putti
36. Henny Porten
37. Vivian Gibson

Paberossid „PANORAMA“

20 tk. — 25. mkr.

mis oma püsiva kõrge headuse tõttu
suitsetajate juures suurt edu ja poole-
hoitu leidnud, jäävad ka edaspidi
muutmata nii headuses kui ka hinnas.

OÜ. „TUBAK“.

PABEROSSID

PANORAMA

20 tk. Mk. 25 -

„TUBAK“.

TALL. EESTI KIRJ. ÜH. OFFSETTRÜKK.

38. Maly Delschaft
39. Helga Molander
40. Uschi Elleot
41. Carola Toelle
42. Asta Nielsen
43. Lily Damita
44. Edda Stevens
45. Brigitte Helm
46. Enid Bennctt
47. Marcella Albani
(vaade otse)
48. Marcella Albani
(vaade paremale)
49. Lucy Murray
50. Mae Murray
51. Billie Dove
52. Hanni Reinwald
53. Georgia Hale
54. Norma Shearer
55. Tamara
56. Henny Porten
(mütsiga)
57. Lya de Putti
(sigaretiga)
58. Madge Bellamy
59. Renee Adoree
60. Marcella Albani

- (vaade vasakule)
61. Xenia Desni
62. Lil Dagover
63. Tamara Karsavina
64. Fern Andra
65. Vilma Banky
66. Ossi Oswald
(lipsuga)
67. Henny Porten
68. Henny Porten
69. Mady Christians
70. Hella Moja
71. Lotte Neumann
72. Natalie Kowanko
(kepiga)
73. Harri Liedtke
74. Dolores Costello
75. Lia de Putti
76. Grit Haid
77. Norma Shearer
78. Ossi Oswald
(kinnastega)
79. Elisabeth Pinajeff
80. Olga Tschekowa
81. Pola Negri
82. Lya Mara
(lillekimbuga)

83. Betty Blythe
84. Harry Liedtke
85. Willy Fritsch
86. Cilly Feindt
87. Lee Parry
88. Pola Negri
89. Claire Windsor
90. Harriett Hammond
91. Vilma Bank
92. Betty Compson
93. Dina Gralla
94. Ellen Richter
95. Ria lende
96. Rudolph Valentine
97. Willy Fritsch
(sigaretiga)
98. Lilian Gish
99. Rina de Lignoro
- 100.
- 101.
102. Gloria Swanson
103. Asta Nielsen
104. Ellen Richter
105. Alice Terry
106. Alice Joyce
107. Viola Dana
108. Ernst Hoffmann

Vivian Gibson

37

Ossi Oswald

66

Eleanor Boardman

111

Joan Crawford

126

Gunar Tolnaes

128

Adolphe Menjou

140

109. Rudolph Valentino
110. Mary Brian
111. Eleanor Boardman
112. Jacqueline Logan
113. Barbara v. Annenkoff
114. Jenny Hasselquist
115. Florence Vidor
116. Marion Davies
117. Evi Eva

118. Korina Bell
119. Ruth Weyher
120. Angelo Ferrari
121. Werner Pittschau
122. George O'Brien
123. Bruno Kastner
124. John Gilbert
125. Owen Gorin
126. Joan Crawford
127. Harry Piel

128. Gunnar Tolnaes
129. Conway Tearl
130. Harry Piel
131. Ernst Hofmann
132. Harry Liedtke
133. Gerd Briese
134. Conrad Veidt
135. Paul Ellis
136. Josef F. Schildkraut

137. Angelo Ferrari
138. Harald Lloyd
139. Harald Lloyd
140. Adolphe Menjou
141. Antonio Moreno
142. Eddy Polo
143. Emil Jannings
144. Harry Piel

Järgneb)

Viljandi Paadimees

Paljude linnade sümboliteks on saanud lausa müstilised isikud, kes ise on nüüd väga tuntud, kelle minevik aga peitub aegade hämaruses. On selliseid isikuid ka Eestis. Kollektionaarid teavad, et on märkidelgi.

Kui siis uurida meie märke, avastame, et esinemissageduse poolest on esikohal Vana Toomas Tallinnast. Kahte järgmist kohta aga jagavad Haapsalu Valge Daam ja Viljandi Paadimees.

Paadimehe on kuulsaks teinud temast loodud laul, märke vaadates näeme, et neil on kujutatud

pea igat laulus kirjeldatud epi-soodi.

«Käe ulatab noor paadimees...» ja käsi-käes nad ongi esimesel teadaoleval paadimehega kohamärgil (1965, ovaalne messingmärk) ning ka väikesel ümmargusel sinisel plastmassmärgil (1979).

Kui neiu paadis, algab sõit ja seda näeme kohaliku raadio juubelmärgil (1975), bridžiturniiri «Viljandi Paadimees» lindil (1980) ning neiu silmadega vaadatuna suurel «Norma» plekkmärgil (1977), kus taustaks Viljandi linn.

Neiu kaelalangemise (1978, vask) ja suudluse (1975, kahes variandis,

vask ja messing) joonises on tunda Heinz Valgu kätt.

Vaskmärgil 1975. aastast läheb Paadimees juba halliks ning messingmärgil (1978) meenutab torupilli puhudes siniseid silmi.

Kui mõnda kollektsionääri Paadimehe teema väga meelitas, võib ta oma kogusse võtta ka ühe «Alko» pudelisildi 1949. aastast: Liikoor «Viljandi Paadimees». Eks seda liikoori võis Paadimees vana eas juua, kui teda just vee-sõiduki omanikuna Siberisse ei olnud saadetud.

ULO KIILER

Ekspriibris Lätis

Eesti ekspriibristide suvekohtumisel Rakkes oli ühe külalisena kohal ka Läti ühe tugevama klubi — Läti Ekspriibristide Keskklubi president — Läti momendi kahe tugevama ekspriibrisekunstniku hulka kuuluv Elita Viliama, kelle kohta Läti kunsti manalas viibiv suurmees Peteris Uptis on öelnud: «Elita Viliama ekspriibrised on kui jõekese laul tema poolt künatud graafiuse põllu kohal.»

Kasutasin meeldivat võimalust saada otsest informatsiooni Läti ekspriibristide tegevusest, mida ja gan ka lugejatega

Läti ekspriibristidel praegu puudub oma häälekandja. Selline ilmus 1991. a. alul 7 numbrit venekeelsena (laitem ostjaskond) ja seejärel 1982. a. nr. 8 venekeelsena ja nr. 1 läti keelsena (illustratsioonid erinevad), kuid siis ei olnud enam jõudu.

Läti ekspriibristidel pole kindlat kooskõlmise kohta. Kokku saadakse näituste ja loengute ajal. Aastas suudetakse korraldada kaks head näitust.

Nõukogude päevil tuli ette ka seda, et valmistati n.-ö. põrandakaluseid märke. Märkidega on lugu aga selline, et nad on ju mõeldud kandmiseks ja seega kõigile nähtavad. Siit aga tuleneb kohe järel, et riigivastaste märkidega jäänud see kohe vabele ning nende valmistamisel pole nagu mõtet.

Eks seepärast omaalgatuslikul teel valmistati päris apoliitilisi märke, siiski aga selliseid, mida ametlikult valmistada ei saanud.

Sellisteks märkideks olid n.-ö. paroodiad meistersportlase margile: meistersportlased joomises ja seksis ning näiteks ka õllesõprade märgid.

Kirjandusest on ilmunud paar raamatut kadunud vanameister Uptise loomingust, samalaadne Dainis Rožkalns loomingust, väikesetormaadiline «Meedikute ekspriibris» 1983. a. ja miniformaadis «Ekspriibrised läti kirjanikele» 1987. aastal.

Erinevalt meist on Lätis ekspriibriseid tutvustatud ka postkaartidel. Esimene selline postkaardikomplekt ilmus juba kuuekümnendatel aastatel. Kokku on neid ilmunud 3—4 erinevat komplekti.

Näitustel eksponeeritakse ekspriibriseid enamasti üksikuna raamis. Raamid (mõõdus ca 25x35) on igal kunstnikul omad. (Äsjane tellimus 100 raami, koos klaasidega läks maksma 130 latti).

Huvitav on märkida, et E. Viliama on nagu meigi tunnustatuim ekspriibrisekunstnik Lembit Lõhmus kutsutud ka postmarke kavandama. Äsja ilmusid 4 tema poolt kujundatud heraldikateemalist marki, kaks marki on praegu trükkis ja 4 marki kujundamisel.

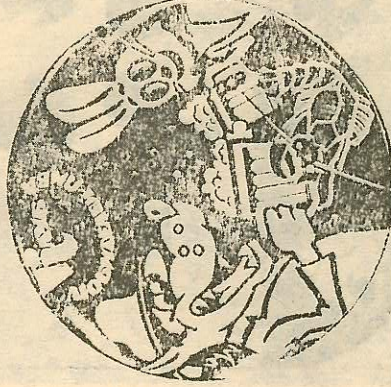

Veel «erakordsetest» märkidest

Märkide valmistamiseks oli kaks võimalust: neid tegi näiteks haltuurakorras mõni ametlik margivalmistaja oma töökojal. Teine võimalus oli laiemale rahvahulgale kättesaadav: tollal oli müügil oht-ralt Venemaal valmistatud suveniirmärgikesi, kus paberile trükitud pilt läbipaistva plastmassi alla raami sisse paigutatud. Osav mees vahetas pildi ära ja oligi uus märk valmis.

Tollest ajast saõinud märkidest võib nimetada korraliku kvaliteediga emailiga kaetud meistersportlase marki, millel alasti daam koos pudeliga, samuti vasest meistersportlase marki, millel lausa rikkalik atribuutika: viinapudel, klaas, pits, õllekruus ja heeringa luukere.

Õllesõprade märkidel on näiteks Sveijk õllekruusiga ja tekst «sti keeles: «Õllesõprade klubi JOO» (Järg 7. lk.)

Veel

«erakordsetest» märkidest

(AUGUS 6. lk.)

SÕBER. ÕLUT» või siis venekeelse tekstiga märk kus Hunt ja Jänes õllekruuse kokku löövad.

See märk, millest nüüd juttu tuleb, on päris ametlikult tehtud. Huvitav on aga vaadelda selle märgi elemente, seda nii kõiki eelnevaid lugusid meenutades, kui ka ajaloo kukerpalle imetledes.

Märk on valmistatud ühe Tallinnas baseerunud Vene minitrualerite väeosa juubeliks 1991. a. Märgil on kujutatud ankur, traaler, mere- miin ning 6 lippu ja linti. Aga millised lippud! Keskel kohal on sinimust-valge, selle all ENSV lipp, ühel pool küljel NSVL sõjalaevastiku lipp, teisel pool vana Vene sõjalaevastiku lipp e. Andrease lipp. Ülal on Püha Georgi ordeni linnid.

Eks peegeldab selline märk väga kujukalt aega, mil ta valmistati.

Viimasena tutvustame ühe ära- keelatud ürituse märki.

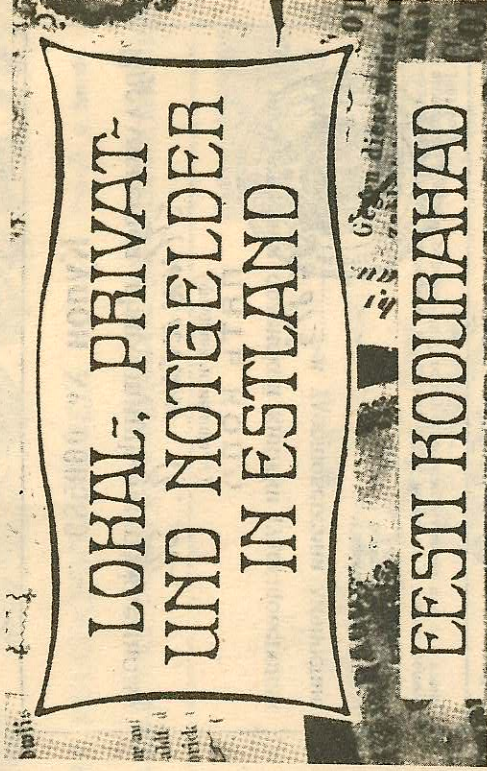
Eesti piimatööstuse rahval oli kombeks korraldada piimanduspäevi, XIX piimanduspäev pidi toimuma augustis 1976. a. Toila-Orul.

Piimanduspäevaks valmistati ka märk: ristküleht koos vastava tektiga, värvid valge-kollane-sinine.

Nimetatud piimanduspäev jäi aga ära, seda Toila-Orul linnulennul veidi üle 50 km, kaugusel toimunu tõttu. Nimelt läänepool asuval Le- tpea neemel Eesti gaasitöötajate kokkutulekul 8. augustil 1976. a. tappis purjus nõukogude piirival- vur 6 kokkutulekust osavõtnut.

Selle tagajärjel keelati kõik väli- üritused Põhjarannikul ning siin- kirjeldatud märk muutus kurioosu- miks.

ÜLO KIILER

Heino ROSS, LOKAL-, PRIVAT- UND NOTGELDER IN ESTLAND/ EESTI KODURAHAD. 1994. 183 lk. Ilmus raamat, mida oli oodatud väga kaua, kuid mille trükkimine mitmesugustel põhjustel ikka ja jälle oli edasi lükkunud. «Eesti kodurahad» täidab ühe nendest lünkadest, mis eesti kolleksioneeri- mismaterjalide kirjeldamises ikka veel eksisteerivad.

Kataloogis on toodud igasuguste Bestimaal välja antud mitteriiklike maksevahendite, nn. «kodurahade» loetelu. Enamiku kohta on antud nii fotod, mõõdud kui ka materjal.

Mitmete maksevahendite ja nen- de väljaandjate kohta on antud ka täpsem, ajaloolise põhjaga selgitus.

Raamatus esitatud kodurahade arv küünib 485-ni. Mitmed kodurahad: Kunda, Sindi, Kreenholmi jne. on tuntud enamikule meie kogenud kolleksionaaridest, kuid suurem osa neist on haruldused või lausa uuikumid. Järgmisel uurimise- pil oleks vajalik selgitada ka ka- taloogis esitatud kodurahade täna- se päevani säilinud eksemplaride arv. See oleks abuseks nii hinnaku- jundusele, kui ka abinõude kujun- damisele, mis väldiksid uuikumi- de rändamise püri taha.

Autor on ära teinud suure ja tänuväärse töö, ning loodame, et raamat leiab teadlaste, ajaloohuvi- liste ja kolleksionaaride poolt soo- ja vastuvõtu.

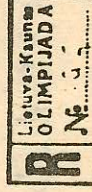
Paostas ir FILATELILDA Lieuvroje 1994 8

Ajakiri toob muu materjali kõr- val ära Z. Steponaviciuse ja R. Vai- nora ühisartikli: «Leedu Post aas- tail 1929–1940». Artiklis on (17 le- heküljel) väga palju faktilisi and- meid Leedu Posti tegevuse kohta, sealhulgas ka mitmesuguste posti- templitte kujutised ja faktide ning sündmuste loetelu ajavahemiku kõigi aastate kaupa.

1929 aastal oli Leedus 219 post- kontorit, 253 postilagentuuri ja 38 postipunkti. 1939. aasta 1. jaanua- riks olid need arvud vastavalt 262, 424, ja 285.

Juba 1930. a. lubati eraisikul Kaunases üles panna postmarkide müümise automaadid, kuid need suleti 1931. a. rikete tõttu (asenda- ti samal aastal uuteaga).

1930. a. 12. novembril hakati Kaunase peapostkontoris kasutama teabetemplit: «Ostke ainult oma

(7.1938)

Pildid paar templikujutist ajakirjast.

maa tooteid» («Pirkite tik savo krašto gaminius.»)

3. aprillil 1933. lasti Telšiais välja esimene ajakirja «Meie filateliste» («Mūsu filatelistas»). Teine (ja vii- mane) ilmus 6. mail 1933. a.

Oktoobrikuus anti välja Leedu Filateliste Ühingu ajakiri «Uvus Leedu Filateliste» («Naujas Lietuvos Filatelistas») esimene number. Üldse anti välja neli numbrit.

7. detsembril 1938. a. intormeeeri- ti, et on avatud Postimuuseum ja õhutati koguma materjali.

31. märtsil 1939. a. võeti Klaipe- damaalt käibelt ära Leedu post- margid.

5. mail 1940. aastal avati Telšiai muuseumis Leedu esimene post- marginäitus.

Anti välja filateeliaajakirja «Mera- curius» esimene (ja ainuke) num- ber.

22. juunil võeti müügilt kõik postmargid A. Smetana portreega ja 1941. a. 16. veebruaril võeti müügilt kõik Leedu postmargid, ümbrikud ja postkaardid. Viidi sisse NSV Liidu postitarifid.

Tõlge Reet Otsasonilt
Refereeris Jaan Otason

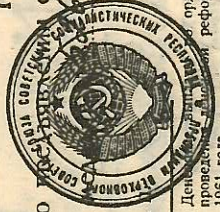
Купон № 060589

Предлагается выплата награжденному

Никитин С. П.

(фамилия и инициалы)

ПЯТЬ КОП.*)

по представлению орденом (удостоверения
к 813 и удостоверения личности.М. Секретариат Президиума
Верховного Совета СССР

*) Денежные средства, выданные гражданам и медалам СССР изданы с учетом условий проведения денежной реформы 1947 года и изменения масштаба цен с 1 января 1961 года.

Bürokraatia pärl

Nõukogude Liidu ordenite väljandmisel lisandus II Maailmasõja ajal(?) järele ka 5-rublane rahaline väljamaks. Tol ajal võrdus see aasteenijale ühes kuus makstava tasurahaga (palgaga). 1947. ja 1961. aasta rahareformid vähendasid seda summat 100 korda — 5 kopikale.

Ja kuigi samal ajal ca 100-kordselt vähendas raha väärtust inflatsioon, jäid ordenitega kaasnevad väljamaksud samale 40-ndate aastate normile. Selle «preemiasumma» kättesaamiseks anti välja juuresoleval fotol kujutatud kupong, mis ühe markantseima dokumendina ilustab iga Nõukogude Liidu ordenite kollektsiooni.

Uus juubeliraha Soomes

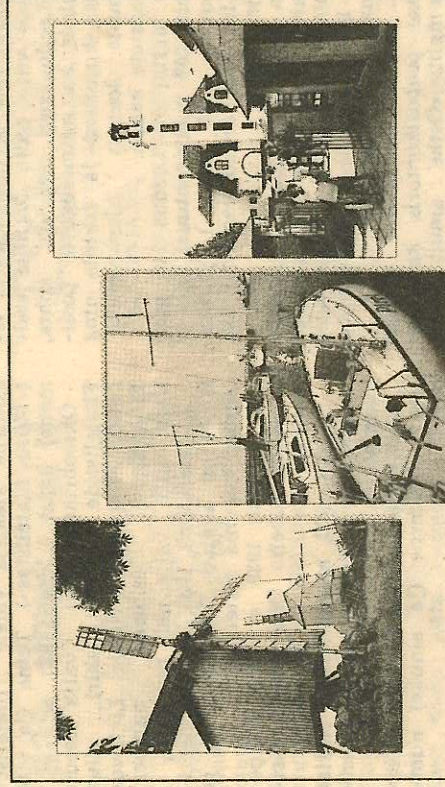
Juba 6. 10. 1993. a. võttis Soome Rahandusministeerium vastu otsuse 1994. a. kergejõustiku Euroopa meistri võistlusteks juubeliraha väljandmise kohta.

100-margase hõbemündi kujundamiseks kutsuti võistlusele 4 tuntud rahakunstnikku. Võistluse võitis kujur Reijo Paavilainen.

Juubeliraha on hõbedasulamist, milles on 925 promilli hõbedat ja 75 promilli vaske. Mündi kaal on 24

grammi ja läbimõõt 35 mm. Juubeliraha tiraaž on 120 000, millest ca 20 000 lastakse käibele poleerituna.

Saaremaa Mardi Matkabüroo

Postkaart Saaremaa reklaamsarjast.

FINLANDIA 95

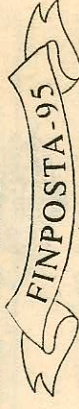
Nii soomlastele kui ka eestlastele on 1995. aasta suurimaks filateliaühenduseks kahtlemata 10.–15. maini Helsingi Messikeskuses korraldatav postiajaloo ja tervikajade filatelia maailmanäitus FINLANDIA-95.

Soomlastel on taoliste suurnäituste korraldamise kogemusi rikalikult ja ka soome filatelistid on saavutanud oma paljude kõrgetasemeliste kogudega kõige säravamaid medaleid ja auhindu maailmanäitustelt.

Finlandia-95 organisatsioonikomitee töötab hr. Kari R. RAHIALA juhtimisel ja on välja andnud juba 2 sisukat bületääni.

Bületään nr. 2 toob ära osavõtivate maade näitusekomissarid. Eesti komissariks on EFL juhatusel liige Ants Tagel, Soomel SFL esimees Pekka Taito.

Näituse medali autoriks on tuntud medalikunstnik Kauko Räsänen, kes on kujundanud üle 160 medali, teiste hulgas ka Helsingi 1952.a. OM medali.

Samal ajal, 10.–15. maini, toimub Helsingis ka rahvuslik näitus FINPOSTA-95 kõigis filateliaklassides. Näitusepaigaks on samuti Messikeskus.

TEATEID

EFL teatab, et näituse «Postipoisi paunast» registreerimise tähtaega on pikendatud kuni 10. oktoobrini. Näitusest osavõtjale võib EFL eraldada näituselehti. Soovid lehtede saamiseks võib saata koos avaldusega näitusest osavõtuks.

Järgmine Tallinna kokkutulek on 2. oktoobril 37. Keskkoolis.

1. oktoobrist hakkavad kehtima uued postitariifid. Millistena need täpselt kinnitati, ei ole veel ametlikult avalikustatud. Kodumaa tariif on tõenäoliselt siiski 1.70.

1. oktoobril on Stockholmis postmargipäeva puhul kasutusel Eesti Posti eritempel, millega saab kohapeal tembeldada ja saata vastavat korrespondentsi. Asjastuuvituli saata kirjad pakituna Tallinna Eesti Postmarki, Toompuiestee 33-A 28. septembriks (incl.).

Toimetaja Jaan Otsason

Toimetuse aadress:

EE0090 Tallinn, pk. 376

Väljaandja: AS HISAR LTD.

aadress EE3210 PÜHALEPA, Palade.

Kärdla trükikoda 09. 94.

Tell. 540. 800. Maht 1 trkp.

Hind 3 krooni.